

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 maja 2021 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. akt I C 103/20 z powództwa K. B. przeciwko (...) Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ł., o zapłatę:

1. zasądził od pozwanego (...) Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powoda K. B. kwotę 1.510 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 5 września 2019 r. do dnia zapłaty,
2. zasądził od pozwanego (...) Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powoda K. B. kwotę 1.117 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,
3. nakazał pobrać od pozwanego (...) Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 707,12 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając wydane rozstrzygnięcie w części tj. w zakresie punktu 1. co do kwoty 1.393,15 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 września 2019 r. do dnia zapłaty oraz w zakresie punktów 2. i 3. w całości.

Skarżący wydanemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci:

- a. art. 354 § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, że to po stronie pozwanego Ubezpieczyciela występował brak współdziałania z poszkodowanym w celu minimalizacji zakresu szkody poprzez nieuzasadnione przedłużenie czasu likwidacji szkody,
- b. art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 826 § 1 k.c. w zw. z art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez błędną wykładnię i uznanie, że poszkodowany nie przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody w ten sposób, iż wybrany przez poszkodowanego warsztat naprawczy zwlekał w przeprowadzeniu naprawy pojazdu.

2. naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci art. 233 k.p.c. poprzez wybiórczą ocenę materiału dowodowego, w szczególności dowodu z opinii biegłego sądowego, który określił konieczny i uzasadniony czas naprawy pojazdu H. o nr rej. (...) w związku z uszkodzeniami, do których doszło w wypadku z dnia 17 czerwca 2019 r. na okres 9 dni najmu pojazdu zastępczego.

W związku z tak postawionymi zarzutami skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym opłaty od apelacji oraz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu w I i II instancji, według norm przepisanych.

Powód, w odpowiedzi na apelację przez pozwanego, wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego była bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy. Podniesione przez apelującego zarzuty nie zasługują na uwzględnienie. Sąd Okręgowy podziela zarówno ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i przyjmuje je, jako własne, jak i dokonaną ocenę prawną.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wyrok Sądu Rejonowego w zaskarżonej części jest prawidłowy. Podniesione przez apelującego zarzuty nie zasługują na uwzględnienie. Sąd Okręgowy podziela zarówno ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i przyjmuje je, jako własne, jak i dokonaną ocenę prawną.

Przede wszystkim podniesiony przez skarżącego zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie mógł zostać uznany za skuteczny. Należy wskazać, że zarzut naruszenia przepisu art. 233 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd I instancji, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że – co do zasady – Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach (np. wyrok z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, wyrok z dnia 21 października 2005 r., sygn. akt III CK 73/05, wyrok z dnia 13 października 2004 r. sygn. akt III CK 245/04, LEX nr 174185), skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r., I ACa 180/08, LEX nr 468598).

Takiego działania skarżącego zabrakło w rozpoznawanej sprawie, niezasadny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.. Podniesione przez pozwanego zarzuty dotyczą przede wszystkim ustalonego przez Sąd I instancji uzasadnionego okresu najmu pojazdu zastępczego. Skarżący argumentował, że skoro technologiczny czas naprawy pojazdu wynosił 2 dni, to brak jest podstaw do uznania zasadność najmu trwającego 39 dni. Z powyższą argumentacją nie sposób się zgodzić, skarżący całkowicie zapomina, że co do zasady przez czas rzeczywistej naprawy pojazdu, który nie ogranicza się do czasu niezbędnego do dokonania samej technologicznej naprawy. W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie nie zachodziły jakiegokolwiek podstawy do kwestionowania zasadności najmu pod względem czasu trwania. Nie można przy ustalaniu tego okresu kierować się wyłącznie tzw. technologicznym czasem naprawy pojazdu, gdyż okres konieczny i niezbędny do naprawy oznacza rzeczywisty czas naprawy, na który wpływ mają też inne czynniki i okoliczności tzw. okołonaprawcze i organizacyjne, a także związane z procesem likwidacji szkody (oczekiwanie na oględziny, a także uzgodnienia poszkodowanego z ubezpieczycielem co do jej zakresu). Ograniczenie okresu, za który przysługuje

refundacja kosztów najmu wyłącznie do ww. okresu technologicznego czasu naprawy stałoby w kontrze do zasady pełnego odszkodowania.

Również zarzuty naruszenia prawa materialnego są pozbawione racji.

Mając powyższe okoliczności na uwadze za niezasadne również należało uznać podniesione zarzuty naruszenia prawa materialnego, w szczególności zarzutu naruszenia art. 361 k.c. w zw. z art. 826 § 1 k.c. oraz w zw. z art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. W orzecznictwie nie ulega wątpliwości, że koszty poniesione przez poszkodowanego z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego są normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. z uwagi na niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego w sytuacji jego uszkodzenia lub zniszczenia. Jeżeli więc poniesione zostały koszty związane z wynajmem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Postulat pełnego odszkodowania przemawia bowiem za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek uszkodzenia lub zniszczenia. Termin wydatków koniecznych oznacza przy tym wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r. III CZP 14/97 OSNC 1997/8/103). W orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadacza pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego (...) obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego i nie jest uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17.11.2011 t., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28). Wskazać także należy, że jeżeli uszkodzony pojazd nadaje się do naprawy w postaci wmontowania do niego nowej części zamiennej, to koszty najmu przez poszkodowanego tzw. samochodu zastępczego obejmują okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004 r., II CK 494/03, Biul.SN 2005/3/11). Należy podkreślić, że uprawnienie do wynajmu pojazdu zastępczego przysługuje poszkodowanemu, co do zasady przez czas rzeczywistej naprawy pojazdu, który nie ogranicza się do czasu niezbędnego do dokonania samej technologicznej naprawy. Jak zostało wskazane powyżej, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 listopada 2011 r. (sygn. akt III CZP 05/11) podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie okresu najmu przy szkodzie częściowej w pojeździe, w którym ponoszone wydatki są celowe i ekonomicznie uzasadnione oraz podlegają naprawieniu przez sprawcę szkody lub jego ubezpieczyciela. W wyroku z dnia 26 listopada 2011 r. (sygn. akt V CKN 1397/00) Sąd Najwyższy wskazał, że „skoro samochód mógł zostać naprawiony, to poszkodowany może w zasadzie żądać od zakładu ubezpieczeń zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego poniesionych jedynie w okresie naprawy samochodu”. Dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego uzasadnia wnioski, że celowymi i ekonomicznie uzasadnionymi wydatkami na najem pojazdu zastępczego są koszty najmu ponoszone w okresie koniecznym do przeprowadzenia naprawy uszkodzonego pojazdu z tym, że należy podkreślić, iż okres ten nigdy nie jest równy temu, ile wynosi sam technologiczny czas naprawy pojazdu, albowiem podczas szacowania rzeczywistego czasu naprawy pojazdu należałoby uwzględnić takie czynniki jak: zgłoszenie szkody do zakładu ubezpieczeń, przyjęcie pojazdu do naprawy przez warsztat naprawczy, oględziny przednaprawcze ubezpieczyciela, korespondencja pomiędzy ubezpieczycielem, a serwisem naprawczym dotycząca kwalifikacji uszkodzeń, czas oczekiwania na części, dostarczenie do serwisu naprawczego kalkulacji naprawy ubezpieczyciela, akceptacja kosztów naprawy pojazdu w przypadku kosztorysu warsztatu naprawczego, aż wreszcie decyzja ubezpieczyciela.

W sytuacji zaś, gdy uszkodzenia powstałe w pojeździe uniemożliwiały poruszanie się po drodze publicznej, należy uznać że poszkodowany był uprawniony do wynajmu pojazdu zastępczego przez okres 39 dni.

Za niezasadne również jawi się podniesiony zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 354 § 2 k.c.. Poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwania podmiotów, które oferują swoje usługi najtaniej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r., I CKN 1466/99 dotyczące wprowadzie wysokości szkody na tle umowy autocasco, ale w pełni znajdujące zastosowanie do sprawy niniejszej). Jednakże również z drugiej strony nie oznacza to, że poszkodowany ma pełną dowolność przy wyborze oferty dotyczącej wynajmu pojazdu zastępczego wychodząc z założenia zawsze

będzie się należał się zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego w pełnej wysokości, albowiem poszkodowany przy najmowaniu pojazdu zastępczego winien się zachować, jak człowiek sensownie kalkulujący, unikający szczególnie wygórowanych kosztów, które mogłyby doprowadzić do nieuzasadnionego uszczerbku jego majątku. Na poszkodowanym spoczywa obowiązek podejmowania takich działań, które zmierzają do zminimalizowania skutków i zakresu szkody. Niepodjęcie takiego zachowania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego osoby zobowiązanej do naprawienia szkody (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r., III CZP 14/97, wyrok z dnia 26 listopada 2002 r., I CKN 1993/00).

W istocie, więc przy najmie, z jakiego skorzystał poszkodowany, konieczne jest odwołanie się do rynkowych cen za danego rodzaju usługi przy założeniu, że sytuacja poszkodowanego nie powinna ulec pogorszeniu, jednakże również nie powinna ona ulec polepszeniu poprzez wynajęcie lepszego pojazdu, aniżeli sam poszkodowany posiadał. Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, jako uzasadnioną dobową stawkę wynajmu pojazdu zastępczego marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) po dobowej stawce 160 zł netto. Ponadto należy podkreślić, że poszkodowany nie musiał dysponować środkami finansowymi na przeprowadzenie naprawy samochodu niemalże natychmiast po powstaniu szkody, miał prawo oczekiwać na decyzję pozwanego ubezpieczyciela w przedmiocie wypłaty odszkodowania z tytułu naprawy pojazdu, trudno bowiem oczekiwać, by poszkodowany, nie mając pewności co do możliwości i terminu uzyskania odszkodowania za powstałą szkodę, podjął decyzję o rozpoczęciu naprawy pojazdu.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy oddalił wniesioną przez pozwanego apelację, na podstawie art. 385 k.p.c., jako całkowicie bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 2) oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265) zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 135 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.